

Poziția ANOSR cu privire la Programul „Investește în tine” – împrumuturi fără dobândă garantate de stat

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România își exprimă dezamăgirea față de modul în care Guvernul României a lansat în dezbatere publică unul dintre cele mai importante prevederi ale *Programului de guvernare 2018-2020*. Având un impact semnificativ în rândul tinerilor, fie că vorbim de elevi, studenți sau alte categorii de tineri, un astfel de proiect nu putea fi lansat fără o dezbatere publică semnificativă înainte. În continuarea documentului ne vom referi cu precădere la categoria de vârstă între 18 și 26 de ani.

„Tinerii vor fi susținuți și vor putea ca, până la împlinirea vârstei de 26 de ani, să apeleze la credite fără dobândă, garantate în proporție de 80% de către stat, de maxim 40.000 lei, pentru plata cursurilor, chiriei sau a unei părți din construcția unei locuințe. (Termen 1 ianuarie 2019) Atât studenții, cât și ceilalți tineri vor trebui să îndeplinească doar o formalitate: aceea de a prezenta băncilor prin care statul va derula acest program contractul de chirie sau de construcție al locuinței, respectiv facturile pentru cursuri sau pentru cărțile necesare.” – p. 27

Problemele identificate de Guvernul României sunt într-adevăr ardente. Dacă ne referim la **somajul în rândul tinerilor**, conform datelor de la Institutul Național de Statistică, în **2011** existau în România **196.310 șomeri în căutarea unui alt loc de muncă**, respectiv **211.031 șomeri în căutarea primului loc de muncă**, raportându-ne la populația rezidentă (stabilă) în vârstă de 14-35 de ani, reprezentând un total de **6,98%** din totalul acesteia (**5.831.424**).

Grad de instruire / an	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Primar, gimnazial și profesional	67,80	36,87	37,25	26,15	15,86	13,53	11,08	15,98	13,70	21,51	23,21
Liceal și postliceal	23,06	41,45	41,93	48,94	57,77	65,2	71,59	67,76	72,70	65,11	62,49
Universitar	9,13	21,66	20,80	24,89	26,35	21,21	17,32	16,24	13,59	13,37	14,28

Tabel nr. 1. Evoluția numărului de șomeri cu vârsta de până în 29 de ani, în perioada 2007-2017 (sursa: Institutul Național de Statistică)

De asemenea, dacă analizăm șomerii de până în vârstă de până în 29 de ani, observăm câteva chestiuni ce merită reținute. Intrarea României în Uniunea Europeană a condus la un exod masiv al populației cu un grade instruire inferior, precum primar, gimnazial și profesional, ponderea acestora scăzând din **2007**, de la **67,8%**, la **11,08%** în **2007**, trend accentuat și de desființarea școlilor de arte și meserii și încadrarea unui număr semnificativ de absolvenți de învățământ secundar în învățământul liceal. Introducerea unei examinări mai drastice în

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

cadrul examenului de Bacalaureat a condus la scăderea numărului de șomeri cu studii universitare.

Grad de instruire / an	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Primar, gimnazial si profesional	66.663	12.768	36.605	18.478	8.243	7.874	6.617	6.839	4.236	4.850	3.692
Liceal si postliceal	22.676	14.356	41.199	34.573	30.012	37.947	42.730	28.982	22.467	14.679	9.938
Universitar	8.983	7.503	20.445	17.586	13.691	12.339	10.340	6.950	4.200	3.015	2.272
Total	98.322	34.627	98.249	70.637	51.946	58.160	59.687	42.771	30.903	22.544	15.902

Tabel nr. 2. Evoluția numărului de șomeri cu vârsta de până în 29 de ani, în perioada 2007-2017 (sursa: Institutul Național de Statistică)

Evoluția numărului de șomeri cu vârsta de până în 29 de ani este în continuă scădere, de la 98.322 în 2007, la 15.902 în 2017. Însă acest lucru nu se datorează, din păcate, eminamente măsurilor luate de statul român în vederea scăderii ratei șomajului, ci în special **exodului tinerilor din țară**, o altă problemă identificată de Guvernul României, care este greu de cuantificat, însă este extrem de pregnant.

Județ	Salariul mediu net (lei)	Populația rezidentă (stabilă)	Populație cu studii până în 35 de ani	% populație cu studii superioare
București	2.114	618.644	258.818	41,84%
Cluj	1.467	227.991	65.741	28,83%
Timiș	1.483	231.356	59.919	25,90%
Brașov	1.385	163.518	39.922	24,41%
Ilfov	1.862	123.599	28.374	22,96%
Sibiu	1.398	120.025	26.607	22,17%
Constanța	1.403	202.643	44.668	22,04%
Arad	1.286	121.512	25.045	20,61%
Bihor	1.086	171.828	35.080	20,42%
Argeș	1.469	173.085	34.532	19,95%
Doj	1.332	188.968	37.014	19,59%
Iași	1.342	249.899	47.806	19,13%
Alba	1.228	92.373	17.335	18,77%
Prahova	1.400	208.208	37.752	18,13%
Vâlcea	1.241	97.386	17.228	17,69%
Gorj	1.528	98.866	17.131	17,33%
Hunedoara	1.187	107.843	18.566	17,22%
Mureș	1.252	158.011	26.272	16,63%
Sălaj	1.135	60.726	10.087	16,61%
Caras-Severin	1.157	79.188	12.271	15,50%
Galați	1.310	149.983	23.233	15,49%
Maramureș	1.043	144.277	21.502	14,90%
Mehedinți	1.298	70.474	10.182	14,45%
Bistrița-Năsăud	1.107	82.582	11.914	14,43%

Județ	Salariul mediu net (lei)	Populația rezidentă (stabilă)	Populație cu studii până în 35 de ani	% populație cu studii superioare
Brăila	1.160	82.434	11.599	14,07%
Harghita	1.054	93.147	12.923	13,87%
Dâmbovița	1.254	154.606	21.326	13,79%
Covasna	1.085	62.042	8.394	13,53%
Satu Mare	1.118	103.155	13.815	13,39%
Bacău	1.256	168.099	22.447	13,35%
Suceava	1.136	182.055	23.251	12,77%
Neamț	1.114	121.468	15.204	12,52%
Vrancea	1.078	89.778	11.216	12,49%
Buzău	1.177	115.467	14.174	12,28%
Tulcea	1.276	56.203	6.884	12,25%
Olt	1.225	117.230	14.345	12,24%
Ialomița	1.161	72.553	7.660	10,56%
Teleorman	1.139	91.051	9.590	10,53%
Giurgiu	1.236	77.478	7.494	9,67%
Vaslui	1.046	104.348	9.921	9,51%
Botoșani	1.074	114.305	10.735	9,39%
Călărași	1.123	83.020	7.775	9,37%
Total	1.444	5.831.424	1.155.752	19,82%

Tabel nr. 3. Date statistice despre populația rezidentă (stabilă) cu vârsta între 18-35 de ani în anul 2011 (sursa: Institutul Național de Statistică)

De asemenea, dacă analizăm *Tabelul nr. 3*, observăm că există o corelare relativă între salariul mediu net și procentul din populația cuprinsă între 18 și 35 de ani care are studii superioare sau urmează astfel de cursuri, dovadă a faptului că studiile superioare reprezintă una dintre soluțiile care ar putea stopa exodul tinerilor din România.

Totuși, există un număr semnificativ de tineri care nu urmează studiile superioare, sau au **dificultăți în ceea ce privește finalizarea studiilor**. Considerăm că acest lucru se datorează faptului că statul român nu oferă suficiente mijloace de suport în vederea sprijinirii echitabile, atât în mediul preuniversitar, cât și în cel universitar.

Abandonul universitar are cauze financiare, dar la fel de mult se datorează și alegerii greșite a specializării sau a universității. Privind situația de-a lungul anilor, în ceea ce privește orientarea în carieră a studenților, cea de-a doua cauză a abandonului nu va cunoaște nicio remediere fără un cadru legislativ bine pus la punct și fără o receptivitate mai mare din partea universităților.

Deși sistemul de învățământ superior dispune de o metodologie specifică, acestea se confruntă cu o serie de probleme, fie de aspecte nereglementate (finanțarea), fie de aspecte ce nu sunt respectate (numărul/varietatea angajaților). Putem, astfel, concluziona că, în anul 2016:

- o universitate pune la dispoziție, în medie, un angajat în Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră (CCOC) pentru aproximativ 3500 de studenți;
- un CCOC are, în medie, 28 de voluntari, dintre care doar aproximativ 6 activi;
- pe parcursul unui an sunt consiliați aproximativ 500 de studenți;
- bugetul mediu investit în derularea activităților este de aproximativ 4000 de lei pe fiecare CCOC

Abandonul universitar reprezintă un fenomen la nivel național, dar nu există o corelație directă între indicatori de ordin economic la nivel regional și abandonul universitar. Abandonul universitar diferă de la o instituție la alta, astfel că învățământul superior medical are o rată mică de abandon, în timp ce universitățile comprehensive au o rată mare de abandon, pornind de la practicile de înscriere ale studenților.

Regiune	Medie abandon
Sud-Est	41,99%
București	39,67%
Vest	39,34%
Sud-Vest	35,63%
Nord-Est	34,1%
Nord-Vest	33,36%
Centru	28,84%
Medie	36,13%

Tabel nr. 4. Distribuția regională a abandonului universitar în anul universitar 2015-2016 (Sursa: ANOSR)

Soluțiile identificate de noi se referă, cu precădere, la dezvoltarea sistemelor de suport pentru studenții din mediile socio-economice vulnerabile. De asemenea, este necesară îmbunătățirea sistemelor de mentorat și tutorat pentru studenți, pornind de la infrastructura centrelor de consiliere și orientare în carieră. În plus, este necesară crearea unor trasee educaționale pentru tinerii din mediile socio-economice de tip „primul student în familie”, care să faciliteze o tranziție mai ușoară între mediul preuniversitar și cel universitar.

Dificultățile privitoare la finalizarea studiilor, cel puțin la nivel universitar, nu se pot rezolva decât printr-un set mai amplu de măsuri. De asemenea, în cazul în care se dorește implementarea acestui tip de împrumut, trebuie cu adevărat luat în considerare faptul că **studentii care suferă din punct de vedere financiar, nu vor fi în stare să cofinanțeze acest împrumut.**

Obiectivele urmărite în cadrul Programului „Investește în tine” sunt următoarele:

1. Creșterea ocupării și mobilității forței de muncă, în special în rândul tinerilor
2. Îmbunătățirea tranziției de la școală la locul de muncă
3. Susținerea potențialului de creștere economică prin creșterea nivelului de calificare
4. Stimularea cetățenilor pentru a investi în propria dezvoltare sau a familiei lor
5. Sprijinirea persoanelor care urmează o formă de învățământ sau cursuri reconversie profesională

Programul propune două categorii de **beneficiari**:

1. *Tinerii între 16 și 26 de ani*, dacă sunt în sistemul de învățământ sau urmează cursuri de specializare, autorizate de Ministerul Educației Naționale
  - Valoarea creditului este de 40.000 + 20.000 lei, dacă beneficiarul este angajat sau se angajează în perioada derulării programului
2. *Persoane între 26 și 55 de ani*, dacă sunt în sistemul de învățământ sau urmează cursuri de reconversie profesională
  - Valoarea creditului este de 40.000 + 20.000 lei, dacă beneficiarul este angajat sau se angajează în perioada derulării programului

Condițiile de creditare

Nr. crt.	Categorie	Varianta propusă de Guvernul României	Varianta propusă de ANOSR	Explicații
1.	Dobândă	0%	0%	-
2.	Durata creditării	10 ani (inclusiv perioada de grație)	Cel puțin 20 de ani	ANOSR propune un sistem de returnare a creditului pornind nu de la o anumită perioadă de timp scursă de

ANOSR este membru în:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

Alianța pentru o Românie Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

				la terminarea studiilor, ci de la momentul în care absolventul atinge un anumit plafon salarial. Considerăm că tinerii au nevoie să atingă un anumit venit pentru a nu interveni precaritatea finanțelor personale. Desigur, acest plafon salarial este corelat în funcție de suma împrumutată și tipurile de cheltuieli realizate.
3.	Perioada de grație	Maxim 5 ani	Minim 10 ani	Considerăm că o investiție pe termen lung în cetățenii tineri ai României este un deziderat pe care Guvernul și-l poate asuma. Scopul acestui proiect nu trebuie să fie dat de recuperarea pe termen mediu a sumelor de bani investite, ci îmbunătățirea calității resursei umane din țara noastră, respectiv a creșterii standardelor de viață.
4.	Garanția de stat	80% (Dacă nu e angajat, beneficiarul trebuie însoțit de un co-debitor pentru diferența de 20%)	80% (Dacă nu e angajat, beneficiarul trebuie însoțit de un co-debitor pentru diferența de 20%) 100% (Dacă solicitantul se înscrie în prevederile art. 6, alin. (2), lit. a)-c) și alin. (4) din	Considerăm că impunerea celui prag de 20% în cazul în care beneficiarul nu este angajat poate, în anumite cazuri, să afecte potențialii beneficiari din cele mai vulnerabile categorii cărora, cel mai probabil, li s-a potrivit acest sistem de împrumut. Considerăm prin urmare în cazul acelor categorii, indiferent dacă

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

			<i>Criteriile generale de acordare a burselor și a altor forme de sprijin material pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență, aprobate prin OMEN nr. 3392/2017)</i>	sunt sau nu angajate în primii 5 ani ai creditării, să li se acorde garanție 100% din partea statului.
--	--	--	--	--

Praguri salariale și temporale în vederea restituirii creditului

Nr. crt.	Suma contractată	Categoriile de cheltuieli	Prag salarial	Perioada de grație
1.	Maximum 10.000 lei	Taxa de studii aprofundate (master, doctorat, MBA etc.) la unități de învățământ din România + altele	Salariul minim net pe economie la acel moment	N/A
2.	>10.000 lei	Taxa de studii aprofundate (master, doctorat, MBA etc.) la unități de învățământ din România + altele	Salariul mediu net pe economie la acel moment	N/A
3.	Minimum 10.000 lei	Toate categoriile în afară de cea de mai sus menționată	Salariul minim net pe economie la acel moment	5 ani, după atingerea pragului salarial
4.	>10.000 lei	Toate categoriile în afară de cea de mai sus menționată	Salariul mediu net pe economie la acel moment	5 ani, după atingerea pragului salarial

Categoriile care urmează a beneficia de garanție de stat în cuantum de 100%:

Argumentare: În conformitate cu *Programul de guvernare 2018-2020*,

„Implementarea **principiului egalității de șanse în educație**, îmbunătățirea performanțelor educaționale, abilităților și competențelor tuturor copiilor și tinerilor, prin **accesul la un sistem**

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

de educație de calitate, relevant și inclusiv sunt cheia pentru creștere economică și prosperitate.” – p. 6

„Crearea unui **program al egalității de șanse pentru tinerii proveniți din medii dezavantajate** (tineri din mediul rural, tineri cu dizabilități, tineri de etnie romă etc) pentru integrarea socială și financiară a acestora” – p. 265

Un astfel de program ar trebui să conțină măsuri de intrare care să țină cont de realitățile socio-economice dificile din țara noastră, sprijinind categoriile socio-economice defavorizate și care sunt deja semnalate în anumite acte legislative.

- Tinerii orfani de unul sau ambii părinți, respectiv pentru care s-a dispus ca măsură de protecție plasamentul și care nu realizează venituri peste plafonul pentru acordarea bursei sociale;
- tinerii bolnavi TBC, care se află în evidența unităților medicale, celor care suferă de diabet, boli maligne, sindromuri de malabsorbție grave, insuficiență renală cronică, astm bronșic, epilepsie, cardiopatii congenitale, hepatită cronică, glaucom, miopie gravă, boli imunologice, boli rare, tulburări din spectrul autist, boli hematologice (hemofilie, talasemie etc.), surditate, fibroză chistică, cei infestați cu virusul HIV sau bolnavi de SIDA, cei cu handicap locomotor, spondilită anchilozantă sau reumatism articular și cu orice alte boli cronice pe care senatele universitare le pot lua în considerare;
- tinerii a căror familie nu a realizat în cele 3 luni înainte de începerea semestrului/anului universitar un venit lunar net mediu per membru de familie mai mare decât salariul de bază minim net pe economie.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Deduceri din plata creditului

Considerăm că un astfel de program ar trebui corelat cu domeniile prioritare ale României, populația urmând să fie stimulată în acest sens. *Programul de guvernare 2018-2020* semnaleză o serie dintre aceste probleme:

În condițiile unui **declin demografic accentuat**, reducerea abandonului școlar, care a atins cote îngrijorătoare și este în creștere, a devenit crucială pentru dezvoltarea sustenabilă a României, permițând valorificarea potențialului fiecărui copil.” – p. 6

„**Tinerii sunt viitorul României**, resursa strategică a țării, pentru care statul român are datoria să asigure toate condițiile unei vieți decente și prospere. Doar prin crearea de noi locuri de muncă, prin îmbunătățirea calității și a accesului la educație, prin **susținerea familiei tinere, prin stimularea natalității putem asigura noilor generații un viitor aici, acasă, în România**” – p. 11

„Pentru a stopa **efectele negative ale declinului alarmant al populației**, propunem un pachet de măsuri concrete pentru sprijinul copiilor și al familiilor din care provin” – p. 13

„Famiile vor fi încurajate să aibă și să crească **cât mai mulți copii** prin acordarea a 1.600 - 1.800 lei/an pentru fiecare copil.” – p. 29

„Totodată, prin **distribuirea cu prioritate a resurselor statului în direcția creșterii clasei de mijloc din România**, ne propunem să reducem numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială cu peste 1,5 mil, după ce tot noi am reușit ca, în perioada 2012 - 2015, conform Eurostat, să reducem numărul persoanelor aflate în risc de sărăcie de la 8,6 mil la 7,4 mil, adică cu 1,2 mil de persoane.” – p. 31

„**Reducerea decalajelor regionale** este unul dintre principalele obiective a utilizării Fondurilor Structurale și de Investiții. România trebuie **să susțină creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii**, coroborat cu reducerea disparităților regionale.” – p. 43

„**Incluziune socială și reducerea sărăciei**- Modificarea programelor de sprijin financiar bazate pe testarea mijloacelor, prin combinarea acordării beneficiului atât în bani, cât și în natură” – p. 73

„**Sprijin pentru familii și copii** - Promovarea unor mecanisme de sprijin a părinților și de asigurare a unui echilibru între viața de familie și cea profesională, implementare 2018 – 2020” – p. 73

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

„**Sprrijin acordat părinților privind creșterea nou născuților**, prin asigurarea condițiilor de integrare a copiilor în creșe, respectiv pentru acces în învățământul preșcolar” – p. 79

„**Stabilirea de măsuri pentru studenții proveniți din grupuri dezavantajate, în vederea creșterii participării în învățământul terțiar.**” – p. 88

„**Stabilirea unei sume anuale ce poate fi dedusă** din impozitul pe venit global datorat de fiecare persoană pentru **cheltuielile educaționale**. (rechizite, taxe școlare, cursuri de formare, participare la conferințe)” – p. 266

Prin urmare, considerăm că următoarele situații ar trebui să beneficieze de anumite scutiri de la plata creditului:, care se vor putea **cumula**:

- tinerii care se angajează în mediul rural: 15%
- tinerii care se angajează în domenii prioritare pentru România (ex: învățământ, sănătate): 5-10%, în funcție de importanța acestuia la nivelul strategiilor
- tinerii care își stabilesc mediul de rezidență în zone defavorizate, pentru o perioadă de cel puțin 10 ani de la momentul în care aplică pentru facilitatea de deducere a împrumutului: 10%
- tinerii care se căsătoresc: 5%
- tinerii care au un anumit număr de copii:
  - o un copil – 3%
  - o 2-3 copii – 5%
  - o 3-5 copii -10%
  - o > 5 copii – 15%

Considerăm că, pe lângă faptul că aceste deduceri sunt justificate prin Programul de guvernare 2018-2020, respectiv prin necesitățile statului român, ele pot fi acoperite prin reducerea dobânzii de către Guvern, de la 6% la 3%, care în momentul de față este deasupra celor practicate în alte state pentru astfel de tipuri de împrumut.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223